

Veiledning og tilleggsoppgaver til

Kapittel 9 i *Her bor vi 1*

Generelt om kapittel 9 *Hvordan er været?*

Dette kapittelet handler om forskjellige typer vær og om måneder og årstider. Norge er et langstrakt land med mye vær, og været et populært tema i ulike sosiale sammenhenger. Ulike årstider gir rom for ulike aktiviteter. Tegningene på side 123 og 124 i boka gir mye å snakke om.

Vi er også med på en bursdagsfeiring i Furulia i dette kapittelet. Det er Julie som fyller to år. Dette med ulike feiringer er nyttig kunnskapsstoff for mange deltakere. Mange deltakere har barn som blir invitert i bursdagsselskap og som kanskje ønsker å invitere til bursdagsselskap selv. Noen foreldre er usikre på hvordan de skal takle dette. Faktorer som kan gjøre foreldre usikre kan for eksempel være:

- Hva slags mat serveres i selskapet? (Svin? ...)
- Hva slags gave er forventet?
- Gutter og jenter i samme selskap?
- Ukjent adresse – hvor er bursdagsselskapet?
- Ukjente mennesker – vi kjenner ikke klassekameratene til barna eller foreldrene deres?
- Generell usikkerhet

I kapittelet finner vi et eksempel på en bursdagsinvitasjon. Deltakerne skal også skrive sin egen invitasjon som en av oppgavene. De kan overføres til praktisk bruk i eget liv.

Kapittelet åpner også for å snakke om mer uformelle sammenkomster. Hvordan lever nordmenn? Går vi på overraskende besøk? Er det forskjeller på by og land? Hvorfor sier fru Olsen nei takk til kake?

Sist i kapittelet er det fotografier fra ulike begivenheter og høytider (barnedåp, bryllup, konfirmasjon, påske, julaften og 17. mai). I tillegg til å snakke om disse begivenhetene og hvordan de feires i Norge, kan deltakerne fortelle om tradisjoner og feiringer i hjemlandet sitt.

Språk og grammatikk

I dette kapittelet får vi flere setninger med *det* som subjekt. I beskrivelse av værforhold, er det ofte ikke noe naturlig subjekt, og siden norsk må ha et subjekt, setter vi inn *det* som formelt subjekt i slike setninger: *Det snør*, *Det er kaldt*. På mange språk er tilsvarende setninger helt naturlige uten noe uttrykt subjekt.

Preposisjoner i forbindelse med årstidene er lette å blande sammen. Hovedmønsteret er: *I* + ubestemt form om nåværende eller en nær årstid: *i høst*, *i sommer*.

Til + bestemt form om framtid: til høsten, til sommeren.

Om + bestemt form om det generelle, det som gjentar seg: om høsten, om sommeren.

Kommentarer til diskusjonsoppgavene i boka

Om oppgave 6, side 133

Hvis deltakerne har stort nok ordforråd, kan læreren oppmuntre til å begrunne svarene deres:
Hvorfor liker du vinteren? Hvorfor liker du ikke vinteren?

Å reise på ferie kan være en uoppnåelig drøm for enkelte kursdeltakere (økonomi, situasjonen i hjemlandet ...). Det kan være bra å snakke om at mange mennesker ikke reiser bort i ferien, og at det kan være like hyggelig å kose seg hjemme.

Om oppgave 11, side 136

Her er bursdagsselskapet til Julie framstilt som en tegneserie. Her er det mye å snakke om, se de generelle kommentarene. Bildene er detaljrike, så det er også godt muligheter til å bygge ut deltakernes vokabular om ønskelig.

Værmessig er vel dette en typisk norsk sommerdag, sol og regn i skjønn forening.

Kommentarer til tilleggsoppgavene

Om 9.2 Værkart

Snakk om været.

Hva betyr de ulike symbolene?

Hvor kan vi se liknende værkart (aviser, TV...)

Forskjellig vær forskjellige steder i landet...

Om 9.3 Å gå på besøk / å få besøk

Snakk om de ulike situasjonene.

Her er noen eksempler på hva en kan diskutere i gruppa om ordforrådet er til stede:

Hva er forskjellen på et formelt selskap og et mer uformelt selskap?

Hva slags mat forventer du å få når de er invitert bort?

Hva slags mat vil du servere når du får gjester?

Hva betyr det å bli invitert ”på kaffe”?

Hva betyr det å bli invitert på middag?

Er det viktig og riktig å invitere til et bestemt klokkeslett?

Er det vanlig å ha med en gave til vertinnen / verten i alle situasjoner? I så fall, hva kan du ta med?

Hvis man får en gave, er det høflig å pakke den opp når giveren er til stede, eller er det høflig å åpne den når gjestene har gått hjem?

Kan vi gå på besøk uten å være invitert?

Hvordan er det å få uventet besøk?

Å stikke innom: hva betyr det?

9.1 Måneder – aktiviteter – begivenheter

Et år har tolv måneder:

Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
Juli	August	September	Oktober	November	Desember

Hvilken måned / hvilke måneder passer til tegningene?

Hva ser du på tegningene?

Hvordan er været?

9.2 Værkart

9.3 Å gå på besøk / Å få besøk

9.4 Skriv riktig ord

inne – dagen – det – to – skinner – inn – sola – synger – blåser – smiler

Gratulerer med _____!

De sitter ute. De spiser kake og snakker sammen.

Sola _____, og _____er varmt.

Julie har bursdag. Hun er _____år. Alle _____for

Julie.

Julie _____.

Det er overskyet.

Det _____og regner.

Vi må løpe_____. sier Maombi.

Vi kan spise inne. _____ regner det ikke.

Hvor er _____nå? sier Adrian.

9.5 Skriv setningene i riktig rekkefølge

Vil du ha kaffe eller te?

Velkommen!

Vi du ha litt kake også?

Takk.

Ja takk, kake er godt!

Jeg vil gjerne ha te.

9.6 Se på side 135 i *Her bor vi 1*. Svar på spørsmålene

Hvordan er været?

Hvor er de?

Hvem kommer ut med ei kake?

Hva gjør Arif og Layla?

Hva gjør fru Olsen?

Hvem blåser ut lysene på kaka?

Hva gjør de når det regner?

Hvem tar med kaka inn?

Hvem hjelper Åse?

9.7 Rollespill

A:

Du har bursdag. Noen venner kommer hjem til deg.

Du har kaker, frukt, te og kaffe.

Du får gaver av gjestene.

Hva sier du? Pakker du opp gavene?

B:

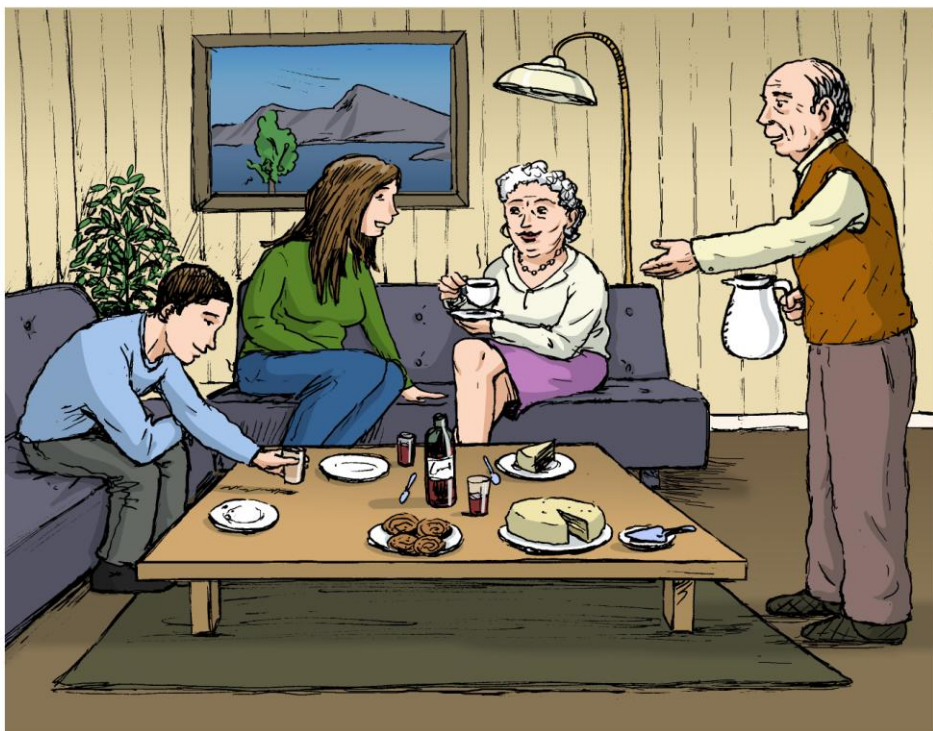
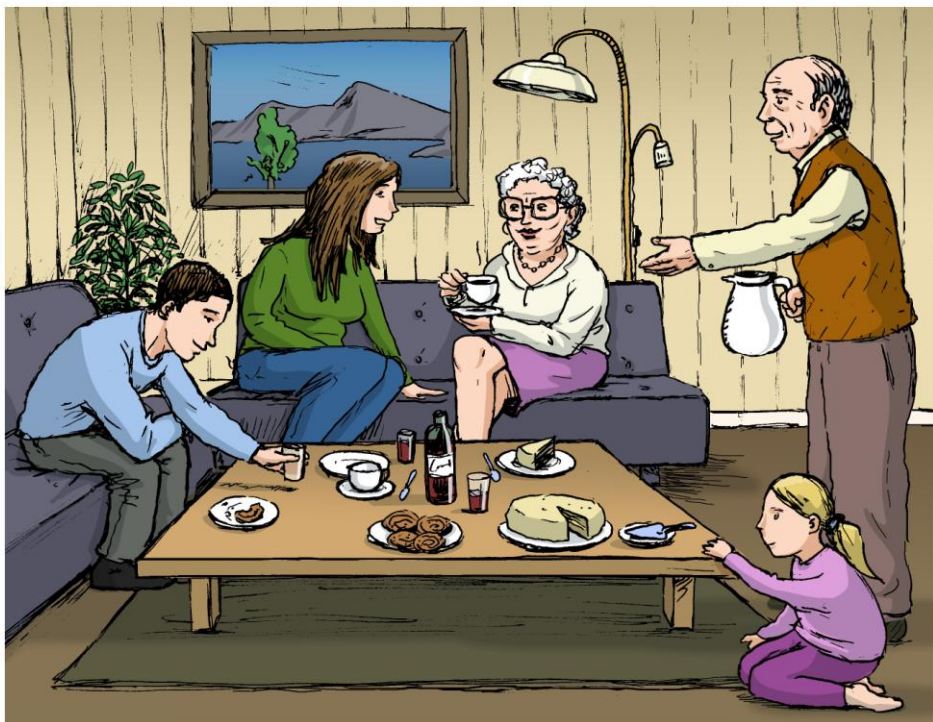
Du kommer i bursdagsselskap til en venn.

Du kommer fra jobben og er veldig sulten.

Du har med gave.

Hva sier du?

9.8 Finn fem feil

Fasit til 9.4

Gratulerer med dagen!

De sitter ute. De spiser kake og snakker sammen.
Sola skinner og det er varmt.
Julie har bursdag. Hun er to år. Alle synger for Julie.
Julie smiler

Det er overskyet.
Det blåser og regner.
Vi må løpe inn sier Maombi.
Vi kan spise inne. Inne regner det ikke.

Hvor er sola nå? sier Adrian.

Fasit til 9.5

Velkommen!
Takk.
Vil du ha kaffe eller te?
Jeg vil gjerne ha te.
Vi du ha litt kake også?
Ja takk, kake er godt!

Fasit til 9.6

Det finnes flere alternative svar på mange av oppgavene.

Hvordan er været? Sola skinner. Det er fint vær.

Hvor er de? De er ute. De er i Furulia.

Hvem kommer ut med ei kake? Maombi.

Hva gjør Arif og Leyla? De snakker. De er i bursdag. De smiler. De spiser kake.

Hva gjør fru Olsen? Hun henter posten. Hun vil ikke ha kake.

Hvem blåser ut lysene på kaka? Julie.

Hva gjør de når det regner? De løper inn.

Hvem tar med kaka inn? Åse.

Hvem hjelper Åse? Jan.

Fasit til 9.8

I den nederste tegningen er disse tingene annerledes:

- Det ligger ikke en bit av en bolle på tallerkenen til gutten
- Damen har ikke briller på seg.
- Lampa mangler leselampe på stanga.
- Det mangler en kaffekopp med skål på bordet.
- Det sitter ikke en jente på golvet.